

VĚTRNÍK

Vydává Měst NV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

Větrník - ročník XIII. - č. 4/80

Vysoké nad Jizerou 18.9. 1980

Slavnostně jsme zahájili nový školní rok

Krásné a bezstarostné prázdniny jsou již ukončeny a děti opět usedají do školních lavic, aby se učily a poznávaly. Úspěšně bylo zakončeno zavádění nové koncepce výuky a výchovy na prvním stupni základní školy a letos je nový projekt zaváděn již do páté třídy, která náleží ke druhému stupni základní školy. Dětem byly rozdány nové učebnice a k dispozici mají i nové pomůcky z ústřední dodávky. Je toho již hodně, co bylo na školy přivezeno a děti musí být soustavně vedeny k tomu, aby s nimi co nejlépe zacházely a plnily tak usnesení o hospodárnosti a šetření školním, veřejným i osobním majetkem. Každý si chce nést ze školy věcnou učebnici, ale často méně hledí na to, v jakém stavu je kniha odváděná.

Letošní rok nám přináší řadu důležitých výročí i událostí, z nichž nej-důležitější je 60.výročí vzniku KSČ a XVI.sjezd strany. Ve výchovné práci školy zaujmou tyto události své důležité místo, aby děti poznávaly zásluhy strany a dělnické třídy o rozvoj naší socialistické vlasti. Nebude opomenut ani náš vztah k SSSR nejen v období Měsíce čsl.-sov. přátelství, ale při každé příležitosti.

Škola si plánuje i svou pomoc při veřejně prospěšné práci ať to je pomoc při sklizni, sběr léčivých bylin a odpadových surovin, hlavním úkolem je však výstavba školních dílen, školní družiny a pionýrské klubovny, kde poprosí děti své rodiče, aby pomohli a přiložili ruku k dílu k dobudování tak důležitého objektu pro další zkvalitnění výuky a polytechnickou výchovu i provoz školy.

V letošním školním roce je ve škole 258 dětí, což je v poslední době největší počet a ve školní budově je využito každé místo. Vyžaduje to velkou organizaci i v době přestávek a při obědě ve školní jídelně.

Děti používají školní budovu nejen v době vyučování, ale i při činnosti pionýra. Za loňský rok jsme obdrželi pro naši pionýrskou skupinu Jana Horáčka putovní standartu ONV za umístění na 1.místě v soutěži "Mládí vpřed" a i letos jsme za jednotlivá čtvrtletí na předních místech. V soutěži k 35.výročí osvobození naší vlasti týkající se historických událostí ve Vysokém nad Jiz. jsme obsadili rovněž 1.místo.

Velikou radost nám způsobil diplom ONV v Semilech za nácvik na spartakiádu, který převzala při zahájení školního roku z rukou zástupce ONV s. Horný s.úč. Böhmová. Zavazuje to naši školu pečovat o další rozvoj tělesné výchovy mezi naší mládeží.

Úkolů je mnoho, některé těžší, jiné se plní lehčeji. Jde o to, abychom za přispění rodičů a celé veřejnosti mohli o tomto školním roce říci, že jsme ve Vysokém nad Jiz. svou práci vykonali dobře a radovali se z dobře vykonaného díla na tak důležitém úseku společenské činnosti jako je výchova naší mladé generace!

Mateřská škola

Od 1. září 1980 je ve Vysokém nad Jiz. v provozu pouze dvoutřídní mateřská škola z důvodu uzavření staré budovy MŠ, která je v rekonstrukci.

Zapsaných máme 60 dětí ve věku od 2 do 6 let. Hlavním úkolem ve výchovně vzdělávací práci je plnění úkolů vyplývajících z usnesení stranických a státních orgánů a učitelské konference z 21.4.-22.4. 1979. V naší výchovně vzdělávací práci na škole se zaměříme na plnění úkolů mravní výchovy, rozvíjení poznání, jazykové výchovy a pracovní výchovy. Prohloubíme přípravu dětí na školu.

U dětí budeme podporovat a rozvíjet samostatnost ve všech činnostech, začleňovat je do kolektivu, využívat dětské přizpůsobivosti při výchově aktivity a ukázněnosti, utvrzovat prvky socialistického a proletářského internacionalismu. Rozvíjet počátky vědeckého světového názoru, všech poznávacích procesů a prohlubovat poznatky a představy o přírodě, společnosti a technice.

V jazykové výchově budeme věnovat zvýšenou pozornost výslovnosti dětí a rozvíjet souvislé vyjadřování.

Již druhým rokem se na naší škole provádí logopedická náprava řeči.

Na pracovní aktivitu a vytváření přiměřených pracovních návyků a kladného vztahu k práci se zaměříme v pracovní výchově.

V těsné spolupráci s rodinou a veřejností můžeme dosáhnout jedině dobrých výsledků při výchově socialistického člověka.

Plenární zasedání MěstNV

- 1) Ve 4. plenárním zasedání MěstNV ve Vysokém nad Jiz. byly schváleny zprávy o přípravě nového školního roku v MŠ, ZDŠ a SOU a zpráva o hospodaření MěstNV za 1. pololetí 1980.
- 2) 5. plenární zasedání MěstNV ve Vysokém nad Jiz. se bude konat v Krakonoši v pondělí dne 6. října 1980 v 17.30 hod. Na programu je "Současné dědické právo", "Zajišťování požární bezpečnosti" a "Plnění úkolů v oblasti služeb a obchodu". Rada MěstNV ve Vysokém nad Jiz. žádá o hojnou účast občanů.
- 3) Plánované hlavní akce v příštím roce:
 - a) Dostavba školních dílen ZDŠ.
 - b) Začátek výstavby "Požární zbrojnice" v hodnotě kolem 2 mil. Kčs.
 - c) Ukončení stavby "Nákupního střediska".
 - d) Dokončení úpravy městského parku.
 - e) Předání bývalé mateřské školy ČUNZ pro jesle - asi pro 20 dětí do 3 let.
 - f) Dokončení stavebních úprav ve "Zdravotním středisku."

Historie Vlastivědného muzea

V letošním roce - přesně 16. srpna 1980 - uplynulo 50 let od okamžiku, kdy profesor Čeněk Zíbrt přestříhl pásku před vchodem do sálu na radnici a prohlásil za otevřené Muzeum ve Vysokém nad Jizerou. Základní kámen k tomuto otevření byl položen vlastně již 16. 8. 1891, kdy se výbor Národopisné výstavy československé usnesl na tom, aby byly zřízeny krajské odbory výstavní a to tak, aby základem organizace byly okresy soudní. Nejsevernější okresní město v Čechách - Vysoké nad Jiz. bylo vždy známé svým vlastenectvím a již v roce 1892 zde byl tento výbor ustanoven. V roce 1893 se dostavil první výsledek činnosti; o prázdninách byla uspořádána národopisná výstavka. To byl základ prvních exponátů, které v roce 1895 byly ještě s mnoha a mnoha dalšími vystaveny v Praze. Úspěch v Praze měly veliký.

Po návratu exponátů z Prahy byla dne 12. 7. 1896 uspořádána v sále vysoké radnice další národopisná výstava. Po jejím úspěšném skončení podali p. Hanuš a p. Fr. Kon návrh na založení muzea. Pro nedostatek finančních prostředků a vhodných místností nemohla být tato myšlenka uskutečněna a výstavní předměty se vrátily majitelům, kteří je zapůjčili a zbytek byl uložen v bednách na půdě radnice a záložny. Zde čekal přes 30 let, aby vytvořil základ sbírek vysockého Vlastivědného muzea. Mezitím v roce 1903 byly exponáty i s vitrinami zapůjčeny na výstavu českého severovýchodu do Hořic. Dále ještě byly vystaveny na živnostenské výstavě v roce 1910 ve Vysokém nad Jiz. a v roce 1924 na všeživnostenské výstavě v Praze.

Další akce od roku 1896 byla podniknuta až v roce 1923, kterou podnikli opět studenti, a to k vystavení uložených sbírek.

Zlom nastal až v roce 1928, kdy byl na prázdninovém pobytu ve Vysokém kulturní historik, národopisec a bibliograf, prof. Čeněk Zíbrt. V této době byl z požárněbezpečnostních důvodů uzavřen pro divadla sál v budově radnice. Sál byl volný také proto, že vysočtí ochotníci měli již svou vlastní budovu, kde divadla hráli.

Prof. Zíbrt, ředitel knihovny Národního muzea, redaktor národopisného časopisu Český lid, znal dobře vysockou expozici na národopisné výstavě, proto se zde zajímal o její osud. Seznámil se s jedním z hlavních tvůrců exponátů p. Hanušem a dohodli se, že by se tyto exponáty mohly umístit na prázdném sále ve škole. Za tím účelem napsal prof. Zíbrt dopis městskému zastupitelstvu s tímto návrhem. Při tom zároveň slíbil všestrannou nezištnou odbornou pomoc. Našel příznivé pochopení a městské zastupitelstvo se rozhodlo propůjčit sál ke zřízení muzea. Na nutnou adaptaci věnovalo 10.000 Kčs, což byla na tuto dobu velká suma. Tak začaly první práce na úpravách sálu na muzeum. V květnu 1929 bylo ustanoveno muzejní kuratorium, jehož předsedou se stal prof. Zíbrt a místopředsedou p. Hanuš. V další roce, dne 16. 8. 1930, bylo muzeum slavnostně otevřeno. Trvalo to tedy 38 let, než se první sbírky dočkaly důstojného umístění ve vitrinách muzea.

Ke škodě muzea první předseda kuratoria umírá v roce 1931 a v roce 1932 zemřel pan Hanuš, další spoluvůrce.

Po otevření muzea bylo zrušeno kuratorium a byl založen muzejní spolek s řádně platícími členy. Prvním předsedou byl zvolen pan Hanuš, který zde však působil pouze rok a jak jsem uvedl, zemřel v roce 1932.

Protože první částka věnovaná městským zastupitelstvem nestačila na úpravy, vybavení sálu a uspořádání sbírek, byly uspořádány dvě sbírky mezi členy spolku i vysockými občany. Tyto vynesly přes 7.000 Kčs, zbavily muzeum dluhů a zajistily prostředky na další vybavení.

Padesát let činnosti muzea bychom mohli rozdělit na dvě etapy.

První, t. j. od roku 1930 do roku 1955, kdy bylo muzeum umístěno v sále radnice, a druhá etapa, od roku 1955 dodnes, kdy bylo muzeum přestěhováno do budovy bývalého soudu.

Něco k první etapě. Otevření muzea začala drobná denní práce, pro dobrovolné pracovníky muzejního spolku a přátele muzea. Dokončovala se instalace, prováděl se sběr nových exponátů po Vysokém a v okolních obcích, prováděla se evidence sbírek. Musel se zajistit úklid muzea a průvodce. Muzeum bylo pravidelně otevřeno každou neděli, ve svátky a jinak podle potřeby na požádání. Největší návštěvy byly vždy o vysoké pouti. Všechny tyto práce vykonávali dobrovolní pracovníci zdarma. Za těchto 25 let se zde vystřídala řada vysokých občanů. Byla by to dlouhá řada jmen mecenášů muzea a dobrovolných obětavých a nadšených pracovníků z řad vysokých občanů. Jejich jmenování by zabralo delší dobu a někdo by se na nás mohl právem zlobit, že nebyl jmenován.

Muzeum, umístěné ve druhém patře radnice, bylo nevýhodné pro návštěvníky - zvláště starší. Stoupal počet sbírkových předmětů. Ty nebylo kde umístit v expozicích a nebyl ani vhodný depozitář, kam by bylo možno tyto exponáty uložit. Dlouholetým přáním všech pracovníků muzea bylo získání samostatné budovy pro muzeum. Zdálo se, že to je nespílitelný sen. Zdánlivě neuskutečnitelná věc se stala skutekem. V roce 1949 byl zrušen ve Vysokém soud a zbyla po něm prázdná soudní budova. Bez obtíží byl získán souhlas MěNV k přidělení budovy pro muzeum. Více práce dalo její vyklizení. V I. patře bydlel nájemník a v přízemí byla umístěna noclehárna. Ze postupně od roku 1949 byly místnosti uvolňovány a byly sem zároveň stěhovány exponáty, na které nebylo v dosavadních prostorách muzea místo. Byla to Patočková knihovna a obrazy věnované vysokým rodákem ing. dr. Mečířem.

V této době dochází ke zrušení muzejního spolku, muzeum a veškerý jeho majetek se stává majetkem MěNV a správu nad ním přebírá školská a kulturní komise MěNV. Ze členů výboru bývalého spolku byla jmenována muzejní komise. ONV v Jilemnici přidělil pro muzeum jedno systemizované pracovní místo a tak se stává první placenou správkyňou muzea jeho dosavadní neplacená pracovníce paní Františka Jandová. Tím skončila první etapa muzea a nastává druhá etapa.

M. Hladík

Hodinka dobré pohody

Připravila nám ji dne 29. srpna večer Osvětová beseda MěNV ve Vysokém nad Jiz. v malém sále krakonoše svým "Letním koncertem" komorní hudby, jako hodnotný kulturní zážitek. Smyčkový kvartet ve složení R. Černíka, Jar. Hejrala, J. Hlázeho a R. Hurfiřtové, doplněný v jedné skladbě klarinetem Jana Hejrala, přednesl nám Pastorale Leopolda Koželuha, Quarteto F. V. Kramáře, Slácké snění P. I. Čajkovského a Divertimento J. Bůžka. Mimo tyto skladby byly recitovány dvě básně a zazpívána dvě dua v osvědčeném přednesu Slávky Hubáčkové a Marie a Svatavy Hejralových. Výkon zmíněného kvarteta zasluhuje plné uznání. Je to, pokud jde o jeho trvání, mladý komorní soubor a předčil všechna očekávání svým zralým a přesvědčivým vystoupením. Má na amatérský soubor uznání hodnou sebranost, která je prubířským kamenem kvality každého komorního souboru. Všichni interpreti překvapují příkladnou ukázněností, zaujatým muzicírováním a podržení se duchu skladby, bez nežádoucího hraní "na vlastní pěst", čímž často trpí amatérské soubory. Po stránce interpretační byly všechny skladby předneseny s intonační jistotou a náležitými dynamickými odstíny s pianissimy místy až k citlivé hranici slyšitelnosti. Srovnávat jednotlivé členy souboru nebylo by vhodné, i když se tu nabízí srovnání s profesionální úrovní, neboť všichni dali interpretovaným skladbám své nejlepší a všichni stejnou měrou se zasloužili o to, že výsledný dojem z koncertu byl na jedničku. To už se nedá tak dobře říci o valné části početného obecnictva, které byť bona fide, mezi jednotlivými věta- mi Kramářova kvarteta nežádoucně tleskalo. To se u vícečetných skladeb jak

orchestrálních, tak i komorních a sólistických nedělá. A tak hodinku dobré pohody uzavírám srdečným poděkováním jejím iniciátorům, organizátorům a především jejím tvůrcům, s upřímným přáním dalšího uměleckého růstu a dalších zasloužených úspěchů v tomto, tak žádoucím kulturním poslání.

Prokop Hásek

V říjnu ve Vysokém

Léto odešlo, podzim klepe na dveře spolu s XI.národní přehlídkou vesnických a zemědělských divadelních souborů, letos jubilejní pro město Vysoké, kde se bude konat už po desáté (první ročník byl v Žebráku). Letos Krakonoš uvítá celkem 8 souborů, z toho jsou 4 nováčci - soubor z Květné, Strážkovic, Černěvsi a Konstantinových Lázní. Doufejme, že se jim bude u nás líbit stejně jako zkušeným několikanásobným účastníkům z Karolinky, Vysoké Libně, Meziměstí a Bystřice. Všem přejeme hodně úspěchu u poroty, zájmu a potlesku diváků, které srdečně zveme na celý přehlídkový týden od 18.10. do 25.10. 1980.

Divadelní představení NP VZDS:

18.10. DS OB Strážkovice	J.Kákoš: Dům pro nejmladšího syna
19.10. DS KP RCH Sklárny Karolinka	K.Čapek: Válka s mloky
20.10. DS OB Černěves	O.Želenka: Námluvy
21.10. DS Zk RCH Moravské sklárny Květná	Mrštíkové: Maryša
22.10. DS J.K.Tyl OB Konstantinovy Lázně	K.Čapek: Matka
23.10. Divadlo mladých Vysoká Libeň	O.Daněk: Svatba snatkového podvodníka
24.10. DS J.K.Tyl Meziměstí	A.Jirásek: Jan Roháč
25.10. DS SZK Bystřice u Benešova	Braginskij-Rjazanov: S nejčistšími úmysly

Začátek představení vždy od 16.00 a 19.30 hod. kromě představení Jana Háchy, které začíná pouze ve 14.00 hod.

Mimodivadelní akce NP VZDS:

- 24.10. seminář prof.dr. F.Černého na téma Dramatické dílo A.Jiráska - velký sál Krakonoše od 16.00 hod.
- 24.10. pásmo DS Krakonoš "Na pobytí u Krakonoše" (krakonošské tance, písně a povídaní) - velký sál Krakonoše od 19.30 hod.
- 25.10. seminář prof.dr. K.Maržánka CSc. "Současná sovětská dramaturgie a její realizace" - salónek Morava od 9.00 hod.

Objednávky vstupenek a ubytování ve Střediskové knihovně.

Letní koncert

V podvečer dne 22.srpna t.r. se konal na malém sále divadla Krakonoš malý Letní koncert. Konal se na počest SNP, na počest všech, kteří za nás položili své životy. Již vstup do prostoru malého sálu byl téměř posvátný. Ještě dlouho před začátkem byla místa téměř obsazena. Tichý hovor, provoněný hořícími svíčkami a kávou, předpovídal příjemný zážitek.

Milovníci vážné hudby se dočkali. Jako první zaznělo Pastorale L.Koželuha. Rozezpívaly se dvojce housle, viola a violoncello, mile. Potom se rozeznělo Quarteto od F.V.Kramáře. A houslím, violce a violoncellu se přidal klarinet. A člověk najednou cítí v srdci i v duši pohodu, mír a klid. Uvědomuje si krásy života a je mu hezky. A potom zaznívá P.I.Čajkovského Sladké snění. Už zase bez klarinetu a tato hudba jak jemná krajka se rozprostírá sálem, kde je ticho, tichoučko. Jako poslední zaznělo Divertimento dr. J.Bůžka. Hrají, vlastně zpívají, dvojce housle a viola. A hladí křehkou dlaní. Tato hudba byla spojena citlivě vybranou poezií a dvěma písněmi, moravskou národní Ta kněždubská věž a písní z moravských dvojzpěvů - Žalo děvče, žalo trávu. Každý z účinkujících měl jistě po skončení koncertu hřejivý pocit, že lidem, kteří si jej přišli poslechnout, přinesl kousek čistého štěstí a radosti do uspěchaných všedních dnů. Věřím, že všem bylo dobře.

Děk za tento pěkný večer patří Jaroslavu Hejralovi a Rudovi Černíkovi, kteří hráli na housle, Jaroslavu Hlázovi, který hrál na violu, Růžence Hurfiřtové, která hrála na violoncello a Janu Hejralovi, který hrál na klarinet. Program uvedla Svatka Hejralová a mezi účinkujícími byla ještě Marie Hejralová a Slávka Hubačiková. Věřím, že tento koncert nebyl poslední, že přijde více takových pěkných večerů.

Slávka Hubačiková

TJ Jiskra Vysoké nad Jizerou

- oddíl lyžování se pilně připravuje na zimní sezonu. V neděli 7.září 1980 byl uspořádán již tradiční přespolní běh Okolo Petruškových vrchů. Byl vypsán pro všechny věkové kategorie - od těch nejmladších až po seniory. Začátek závodu byl v 9 hodin na hřišti kopané. Přihlášeno bylo 223 závodníků, na start se dostavilo a závod dokončilo 190 závodníků. V jednotlivých kategoriích zvítězili:

V.Stehlík	v kategorii nejmladších	žáků	(500 m)
D.Bernatová	"	žákyn	(500 m)
H.Veselá	" mladších	"	(800 m)
J.Šikola	"	žáků	(1.000 m)
P.Duřtová	" starších	žákyn	(1.000 m)
M.Köslér	"	žáků	(1.500 m)
Z.Valašová	" mladších dorostenek	"	(1.500 m)
P.Prokšnek	"	dorostenců	(2.000 m)
P.Doubek	" starších	"	(3.000 m)
I.Hamplová	" žen	"	(3.000 m)
L.Švanda	" mužů juniorů	"	(3.000 m)
I.Domanský	" nad 40 let	"	(6.000 m)

V sobotu 6.9. se konal další ročník dálkového pochodu "krajem zapadlých vlastenců" na trase dlouhé 50, 25 a 12 km. Za krajně nepříznivého počasí se pochodu zúčastnilo 84 turistů.

Během září se uskuteční besídka s naším členem - Milanem Haasem, který se letos zúčastnil Vasova běhu ve Švédsku. Během ledna máme naplánováno několik závodů. V první řadě to bude Okresní přebor všech kategorií v běhu na lyžích. Tento závod bude zároveň veřejným závodem pro nejmladší kategorie a pro muže.

Ve dnech 31.ledna a 1.února 1981 byl náš oddíl pověřen uspořádat Celostátní přebor žactva ČSR ve skoku.

V únoru pak uvidíme na sjezdovkách v Šachtách bojovat žactvo v jejich liže o body.

Po celou letní sezonu probíhají tréninky s mládeží. Trénují běžci, skokani a sjezdaři.

V současné době se provádí úprava parkoviště u vleku a dostavba přístavby u strojovny. Dále je započato s konečnou úpravou horní části doskočiště

velkého můstku.
Úkolů a z nich vyplývajících práce tedy dost.

K.Ďoubalík

Vzpomínka na spartakiádu 1980

Z místního odboru ZATV při TJ Jiskra nacvičovalo na spartakiádu 11 žen, zanicených dobrých děvčat, dobrá parta. Zacvičily si všechny na okrskové spartakiádě v Semilech a v Jilemnici, 4 cvičenky nahrazovaly v Turnově a 2 cvičily na okresní spartakiádě v Lomnici nad Pop. Pro Prahu byl stanoven počet 2. Rozhodla za nás prověrka v Jilemnici. Myslím, že dobře a díky dobré partě tentokrát i bez konfliktů. Vím sama, že mohly jet všechny, ale pro Prahu se mezi ženami vybíralo vždycky.

Dne 20.června, kolem jedné hodiny v noci jsme odjížděly zvláštním autobusem, který vezl účastníky k vlaku. Nálada všude výborná, cestování pohodlné. Vzpomněla jsem na tak zvané "hytláky" v roce 1948, když jsem jela do Prahy na XI.všesokolský slet jako žákyně. V Praze jsme se ubytovaly, seznámily se s programem a šly jsme se pozdravit s vyšňorenou, spartakiádní Prahou. Náš okres byl ubytován v krči - Na zeleném pruhu - v učilišti Stavebních závodů Praha. krásný, moderní sportovní areál s bazénem, ve kterém jsme se denně zdarma koupaly. Ve velké sportovní hale nás spalo kolem tří set, ale bylo to pěkné, veselé, kamarádké. Po celodenním šlapání po Praze se spalo i na málo nafouknutých lehátkách dobře a hned. Z počátku bylo občas slyšet nějaké to pšššt! Ale třetí noc už každá spala "jako dudek". Na stravu si také nemohla žádná stěžovat a skutečně musel člověk, zvláště žena, obdivovat všechny ty, kteří pro tolik strážníků jídlo připravovali. A toho nádobí! Byli na brigádách studenti i důchodci. A drželi se!

Mě okouzlo metro! Ale určitě jsem nebyla sama. Organizace cestování na Strahov byla vzorná. Malý člověk z venkova to vše musel obdivovat. Ani na kulturu jsme nezapomněly. Viděly jsme nezapomenutelnou Sněhovou královnu v Laterně magice, viděly jsme program Večerů družby, kde jsme viděly i naši Šárku Ševčíkovou, já jsem s ní dokonce v tom úžasném sportovním areálu v PLJF mluvila, procházely jsme se po kampě, nezapomněly jsme ani na Hrad, na Zámecké schody, na Zlatou uličku, já jsem se prošla i Valdštejnskou zahradou, zkrátka chtěly jsme přivonět ke všem památkám naší drahé Prahy. Obhutnaly jsme ve stylové pivnici i dobré pivečko. Všude byla veliká spousta lidí. Ale všude bylo pěkně. Lidi na sebe byli hodní, usměvaví. Někteří se nám divili, že "na to" máme dovolenou. Měly jsme a nelitujeme.

Praha byla krásná. Viděly jsme generální zkoušky několika složek a v pátek celé veřejné vystoupení, na které jsme měly volnou vstupenku a jistě žádná ji nenechala propadnout. Slzy nám bezděky stékaly po tvářích při cvičení rodičů s dětmi, mráz běhal po zádech, když cvičil Svazarm a armáda, něha a krása nás obcházela, když nastupovaly dorostenky, starší žákyně, a malé holčičky a kluci, není slovo tak krásné a velké, kterým by šlo tyto pocity vyjádřit. Pro člověka, který má rád pohyb, děti, lidi a život, ať je sebetěžší, takový člověk vydechne - nezapomenutelné. Zatím jsem cvičila na všech spartakiádách a přála bych si nacvičit ještě aspoň tu příští, aby ta letošní nebyla poslední.

Slávka Hubačíková

V o s t r e j c o j F l o r i á n o j

Takovou vejlohu mně udělat

"Ampak, Toniku, taky do Vysokého?" poudal strejce Florián, dyž ho Tonda dohnal u božích muk.

"Jo, do špitálu za mámou. Je to prej s ni daremný."

"A to deš jen tak s práznejma rukama?"

"No a co, to sem si měl vzít trakař?"

"Trakař né, Toniku, ale dyž se de do špitálu za marodem, tak se patří přinést mu nákou dobrotu. Ve špitále to je dvakrát milý."

"Jo, strejčku, to neznáte naši mámu. Hdepak máma a náká dobrota. To sem ni, ale to už je kupa let, přines jenou z Jablonečku z pouti kormout per-nikovejch bobku, no, kormout, teda ten menší špičatej; celej pěták sem za něj dal. Máma navoko pelno radostí, ale moc ni asi nešmakovaly. Já sem dycky za nákej časek, dyž nebyla zrouna ve sennici, sebral bobky z police, kam si je skovala, a přepočítal je, a tak sem vypetrachtoval, že si bere akorát jeden za šternáct dní. No, co inýho. Nešmakovaly ni. Hdepak naše máma a náký dobroty. Rok utek, a tak asi tejdén před jabloneckou poutěj křákám zas do police. Zbyl tam jeden. Tak si to vemte. Šmakovaly ni nebo né? Dyž sem přišel z pouti, poudá máma, jesli sem ni zas přines bobky. Ale hdepak, mámo, poudám, Vidal sem, že vám nešmakovaly, tak sem nech-těl dělat hloupě otrátu. Máma si pouzdychla, toceví radostěj, že sem neutrácel, a hlauně, že zas nebude muset celej rok jíst bobky, dyž ni nešmakujou, jen aby mně udála radost."

"A to tě, Toniku, nenapadlo, že dyž ses tak praštil přes kapcu, že si je šetrila, aby ni vyderžaly zas do nový pouti?"

"Ale hdepak, strejčku, Nešmakovaly ni. To už je jenou istý."

"No, co je pryč, je pryč. Ale do špitálu bys ni měl něco kalýho přinést. Kup ve Vysokým pár pomeranču, sladkýho nic nekupuj, trá to nesmí jíst, ale pomeranče ni přídou k chuti."

Tonda krapet zmerzutěl a poudá, že teda jo. Ve Vysokým koupil dva menší pomeranče, aby se mu vešly do kapy a šel do špitálu.

"Jo, Derbohlaui, dete pozdě," poudá dochtor. "Měl ste přijít včera, byl bys-te ji eště stih."

Tonda spráskl ruce:

"Kristepane, to je rána! Já hovádo, taky sem se moh přijít nejdřiu zep-tat. Mámo, mámo, co ste mně to udála, takle si vodejít. Co já tejd s tě-ma pomerančišaty? Takovou vejlohu mně udělat!"

Prokop Hásek

Počasi ve Vysokém nad Jiz. v č e r v e n c i 1980

Nejvyšší teplota (maximum) 23,3 C, loni 23,0 C. Nejnižší teplota (mini-mum) 3,3 C, loni 4,8 C. Průměrná denní teplota 12,5 C, loni 12,2 C. Celko-vé množství srážek za červenec 213,1 mm, loni 102,6 mm. Počet dní se sráž-kami 27. Nejvíce srážek za jeden den 34,5 mm. Počet dní s výskytem mlhy 16. Počet dní s bouřkami 7. Počet dní se silným větrem 2. Jako celek byl letošní červenec teplotně podnormální, srážkově vysoko nad-normální. Převládalo studené mlhavé počasí s častými srážkami. Nad 20 stupňů C vystoupila teplota až v posledním týdnu měsíce. Slunečního svitu bylo nepatrně. Vál většinou mírný západní až severní vítr.

K. Petruška

Nejvyšší teplota (maximum) 26,3 C, loni 25,3 C. Nejnižší teplota (minimum) 4,3 C, loni 6,1 C. Průměrná denní teplota 14,1 C, loni 14,2 C. Celkové množství srážek za srpen 63,3 mm, loni 56,0 mm. Nejvíce srážek za jeden den 12,8 mm. Počet dní se srážkami 19, z toho dva dny nad 10 mm. Počet dní s výskytem mlhy 5. Počet dní s bouřkou 0. Počet dní se silným až bouřlivým větrem 1. (18 m za sek.)

Jako celek byl letošní srpen teplotně i srážkově slabě podnormální. V první a druhé dekádě převládalo slunečné, klidné počasí s normálními teplotami, vydatněji pršelo jen ve čtyřech dnech. V poslední dekádě převládalo studené počasí s velkou oblačností a častým deštěm. Vál většinou slabý až mírný západní vítr - dvacátého prvního silný až bouřlivý.

K. Petruška

Hovoří lékař - z Rozvoje

rozumět starým lidem

O potřebnosti přiměřené péče o staré lidi se mnoho mluví a píše. Řeší se takové problémy, jako: Nelitují mladí času, který by jim věnovali? Mají dost chuti se jimi zabývat? Máme dostatek domovů důchodců? Jak nejvhodněji pečovat o osaměle žijící staré lidi?

Ale to není předmětem těchto řádků. Víme, že starý člověk, i když o něho bude po sociální stránce všestranně postaráno, nežije šťastně, bude-li se cítit vyřazeným ze světa, kterým "hýbají" příslušníci mladších generací. A mají-li mladí dát starým co potřebují, není k tomu zapotřebí pouze dostatek času a dobré vůle, ale také znát jejich duševní stav a psychické potřeby.

Ve stáří především ubývá hbitosti duševních projevů. Starý člověk dlouho přemýšlí, mluví pomalu. Potrpí si na prestiž, vyžaduje tak zvanou úctu ke stáří. Obsahem jeho sdělení jsou především události z jeho mladších let. Paměť se věkem totiž zhoršuje. Obtížně si vštěpují nové poznatky, osobně důležité zážitky z mládí si však pamatují dobře a snadno se vybavují. - Mluvit o nich je těší, chválí staré časy. Dovedou-li mladí s trpělivostí naslouchat, udělají tím mnoho dobrého, ale také se často dozvědí nemálo zajímavého, co by třeba za krátký čas upadlo ve všeobecné zapomenutí.

Starší lidé bývají pedantičtí. Na svých životních zvyklostech lpějí někdy tak pevně, že radikální změna může vést k onemocnění, k duševní poruše, i smrti. Všeobecně je známé úsloví o "přesazování starého stromu". Lékaři poznali mnoho případů smrti starých, kteří z různých důvodů museli opustit domek, kde dlouho žili. Stejně pevně však lpějí na svých názorech. Vyvracet je je zbytečné, povede nejvýše ke konfliktu. S pedantičností souvisí nesnášenlivost a autoritativnost, kterou se projevují vůči mladším. Ti by si měli uvědomit, že to je běžný jev stáří a měli by v sobě nalézt potřebnou velkorysost, aby tyto projevy s klidem přešli.

Zájmy se ve stáří zužují. V centru pozornosti bývá většinou rodina, nejbližší příbuzní. Starší lidé velmi trpí, nedostanou-li delší čas dopis od syna nebo dcery, čekají-li dlouho na jejich návštěvu, nemají-li možnost potěšit se s vnoučaty či pravnoučaty.

Starým se často zhoršuje zrak a zejména sluch a oni to těžce snášejí. Neslyší-li vše, co si mladí povídají, domnívají se třeba, že se jedná o nich a proti nim. Zhoršený sluch je může vyrazovat ze sledování televize.

Starí se snadno unaví, nejen při tělesné, ale i při psychické zátěži, tedy i při zábavě. Vznikne-li z toho u nich pocit méněcennosti, vedoucí ke křečovitě snaze o překompenzování, může to působit chorobně. Starí mají mít možnost odpočívat podle svých potřeb, pospat si i během dne.

většina starých lidí má nějaké choroby stáří, projevující se řadou tělových pocitů. S oblibou o nich mluví a mladí by je měli poslouchat s trpělivostí, i když se třeba opakují. Je to často na jejich potíže lepší lék než nejlépe zásobená lékárna.

Stáří jsou plni pohody a optimismu, ale stáří většinou vede k pesimismu. Ten se však kupodivu netýká faktu blížící se smrti. Staří rádi bilancují svůj život a s takovou zvláštní moudrostí počítají i s jeho naplněním. Filozofie starých i pro mladého může být zajímavá a poučná.

A nakonec to nejdůležitější: Každý starý člověk potřebuje nějakou činnost, přiměřenou tělesným a duševním schopnostem. A vůbec není důležité, zda je to činnost nějak pro okolí či společnost užitečná. Pro starého je užitečná vždycky, když mu poskytne pocit uspokojení z vykonané práce. Jakákoliv činnost je nejlepší prevencí, neboť zpomaluje stárnutí.

MUDr. Ladislav Kavan

Kytička kamarádovi

Oldřich Ďoubalík, jeden z posledních roduvěrných Vysočáků naší nejstarší generace odešel.

Předvečer svého svátku přišel z Prahy, svého druhého domova, ve svých 79 letech života rozloučit s milovanými horami, krajem, rodným Vysokým a všemi přáteli. Navždy. Nenrátel neměl. Byli jsme spolu již od útlého mládí úzce spjati věrným přátelstvím. Byl rád na světě, nikoho nezarmoutil, pro každého měl dobré slovo s úsměvem navíc. Jevil všestranný zájem o všechno kulturně společenské dění, zvláště ve vztahu k rodnému kraji, a sám se ho účinně účastnil. Již od mládí zaujat fotografováním vypracoval se léty ve výborného fotografa amatéra na úrovni téměř profesionální. Jeho 895 křuzelných barevných diapozitivů k našim společným vlastivědným přednáškám pro pražské rodácké spolky i veřejnost, uskutečněné pod souhrnným názvem "Zemi milované" (Dvoudílné Arkonoše, Rodným krajem s úsměvem a láskou, Hrácký podzim, Vysoké našeho mládí a konečně i dvoudílná Stará Praha), jež jsou nyní, jako dar, v majetku zdejšího Vlastivědného muzea, mluví o jeho velikém obdivu a lásce k rodným horám a kraji.

Toto všechno mělo by být připsáno k dobré světlé památce zvěčnělého zvěčnělého Oldřicha Ďoubalíka v trvalých a vděčných vzpomínkách na něho námi všemi, kteří jsme tu ještě zůstali.

Na shledanou, Oldro!

Prokop Hásek

Za Bohušem Josífkem

V neděli 20.července 1980 se po Vysokém rozlétla zpráva, že nás opustil upřímný Vysočák - přítel Bohuš Josífek. Chci jako kronikář lyžařského oddílu vzpomenout jeho zásluh na poli závodního lyžování.

Vyrostl v závodnické rodině. Jeho tatínek - Vojtěch Josífek - proslavoval tehdy založený Český Ski-klub jako vynikající závodník v běhu a skoku. Jeho celá rodinka - František, Josef, Bohuš a Mařenka vyhrávali v žactvu, co se dalo. Nejdéle věren této činnosti zůstal Bohuš, který po válce 1918 stál spolu s Bimem, Koldovským a Petruškou v mužstvu, které přineslo klubu významné úspěchy jak na závodech doma, tak i v cizině. Nebylo závodu, který by nevyhrál jeden z nich. Když pročítáme zápisnici Českého Ski-klubu, velmi často se setkáme s jeho jménem. Tak například jen v roce 1922 získal 2 první, 2 druhá, 4 třetí a 2 čtvrtá místa. V roce 1924 se zúčastnil úspěšně prvních zimních olympijských her v Chamonix.

V roce 1927 ho však postihla tragická dopravní nehoda, jejíž následky ho vyřadily ze závodního lyžování. V lyžařině však pracoval dál jako činovník. Vzpomínáme na něho a budeme jako na člověka tichého, pilného a velmi svědomitého.

A.Ďoubalík

166/80

S p o l e č e n s k á k r o n i k a

V červenci oslavili narozeniny: 19.5. Jaroslav Ďoubalík 70 let

1.7. Anna Dušková roz. Metelková ze Tříče	81 let
1.7. Marie Večerníková	85 let
4.7. Božena Pastorková z Helkovic	70 let
7.7. Pavla Patočková roz. Petrušková	75 let
9.7. František Flegr	70 let
18.7. Marie Taušová	83 let
20.7. Josef Slavík	81 let
26.7. Anna Judová roz. Farská ze Tříče	75 let
29.7. Marie Marková roz. Vrkoslavová	83 let
30.7. Františka Martincová	80 let

Zlatou svatbu oslavili manželé Knížkovi.

V srpnu :

4.8. Ladislav Kobr ze St. Vsi	70 let
7.8. Anna Patočková ze Tříče	80 let
10.8. Emil Palme ze Tříče	80 let
11.8. Josef Petřina z Helkovic	70 let
13.8. Petr Haba	75 let
17.8. Marie Hnyková roz. Jiráková ze Sklenařic	70 let
13.8. Rozalie Bažantová	83 let
22.8. Františka Jandová	84 let
23.8. Anna Ottová roz. Škrabálková	75 let
23.8. František Pěnička z Helkovic	75 let
28.8. Františka Novotná	81 let
29.8. Marie Štočková	83 let

Všem srdečně blahopřejeme!

Úmrtí

5.8. zemřel František Kaššák ve věku 58 let - ze Sklenařic
19.8. zemřel Bohuš Josífek ve věku 80 let

Čest jejich památce!

Různé

Prodám domácí vodárnu zn. "Darling" 220 V (nový motor a pumpa)

Vlastimil Lukeš
Stará Ves č.12

Plánované dodávky plynu: 17.září 1980
8.října 1980
29.října 1980
19.listopadu 1980
10.prosince 1980

Větrník vychází 1x za 2 měsíce. Příspěvky zasílejte do Vlastivědného muzea ve Vysokém nad Jizerou.

Cena 2,- Kčs

167/80